

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa T. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w O.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 lutego 2012 r.,

zażalenia powoda na orzeczenie o kosztach, zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 15 marca 2011 r.,

- 1. oddała zażalenie;**
- 2. przyznaje adw. J. K. -bycz od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych powiększoną o należną stawkę VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 15 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda i zasądził od niego na rzecz pozwanego kwotę 2070 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c.).

Zażaleniem z dnia 13 czerwca 2011 r. powód zaskarżył orzeczenie w zakresie kosztów postępowania, wnosząc o jego zmianę poprzez odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania. Podniósł zarzut naruszenia przez Sąd art. 102 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie. Podstawową zasadą rządzącą kosztami postępowania w procesie cywilnym jest reguła, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę ma obowiązek zwrotu przeciwnikowi poniesionych przez niego kosztów postępowania niezbędnych do celowej obrony jego praw (art. 98 § 1 k.p.c.). Z tego względu sąd opierając swoje rozstrzygnięcie na tej zasadzie nie ma obowiązku bliższego uzasadnienia jej zastosowania.

Wyjątek od tej zasady stanowi art. 102 k.p.c. pozwalający na odstąpienie od obciążania strony kosztami postępowania w sytuacji, gdy zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności. Fakt ich nastąpienia (bądź braku) podlega ocenie sądu orzekającego w każdym jednostkowym wypadku, także na tle całokształtu rozpoznanej sprawy. W sprawie taka wyjątkowa sytuacja nie występuje. Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.). Należy więc rozróżnić sytuację, w której strona ze względu na brak środków materialnych, byłaby pozbawiona, czy ograniczona dostępu do wymiaru sprawiedliwości, od zobowiązania takiej strony przegrywającej proces do zwrotu kosztów procesu. Zasądzenie ich bowiem na rzecz przeciwnika nie ogranicza strony w prawie do sądu. Zwolnienie strony od kosztów sądowych samo przez się nie wskazuje, że występuje szczególnie uzasadniony przypadek, aby odstąpić od

obciążenia takiej strony kosztami procesu. Fakt, że powód przebywa w Areszcie Śledczym nie jest „wypadkiem szczególnie uzasadnionym” w rozumieniu art. 102 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 90/11, niepubl.). Powód wytaczając powództwo, a następnie wnosząc apelację, powinien być liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów postępowania, gdyż odpłatność wymiaru sprawiedliwości stanowi regułę.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Sąd Najwyższy przyznał adw. J. K. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych powiększoną o należny podatek VAT z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ustalając należne wynagrodzenie w oparciu o treść § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w postępowaniu zażaleniowym.